

כיצד ברה וילהלם קיסר

כאשר אמרתי — יהיה הכל שריר וקיים. ומה היתה עצתו של הקיסר עם תכונתה של נרמניה? דברים פשוטים כמשמעם: ירוץ לו וילסון באשר ירוץ...

עתה עם פרסום התעודות נגלה, שהמלך האנגלי ידע, כי מדינות ההסכם תדרושנה את הסגרתו של וילהלם והוא אמר בלבו, שלא להעשות על קיסרה של נרמניה את החרפה הזו ולהצילו מכף אויב. המלך ביקש מאת המלכה בהולנד, כי הואיל לבקש במדינתה מפלט לקיסר בעת צרה, ואמנא, במטה הראשי הנרמני הסתובב באותם הימים ננראל הולנדי מבלי אשר ידע איש מה ראה לבוא הנה, נתברה, כי ננראל זה נשלח בסקודה המלכה ההולנדית אל הינדנבורג והוא שוחח ארוכות עם הינדנבורג ועם הקיסר עצמו והקיסר הבטיח לו בתקיעת כף, כי לא יברה וישאר בברלין ויעמוד בראש צבאותיו, כדי לדכא את המהפכה עד עפר, ואפשר להאיר, מה גדלה ההפתעה של הממשלה ההולנדית בעמוד וילהלם ב-9 לנובמבר 1918 בסבואי מדינתה לבקש ממנה מפלט, יש להגות, כי הבריתה הוכנה בדאגה רבה והקיסר ראה לפניו שלשה דרכים. הננראל נרנר — עתה מיניסטר לעניני החנגה — השיא לו עצה, כי ילך למערכות המלחמה ויפגע בו אחר מכרורי האויב ומת. עצה שניה השיא לו הננראל ההולנדי: להביא את חילותיו ברצינה ולדכא את העם המתקומם. אולם נרנר אמר לו, כי הצבא לא ישוב לביתו בסדר ובמנוחה, אם בראשו יעמוד הוד מעלת הקיסר, וילהלם ברר אפוא את הדרך השלישית, הפשוטה יותר — ויברת.

כתוספת לדברי שידמן מסופר באחד העתונים באמשטרדם, כי הקיסר הוציא נימי המלחמה פקודה לחיל האוירונים, שלא להטיל פצצות בקרבת ארמנו של המלך האנגלי.

ס'לים שידמן מספר בעחוני מסגנתו כיצד יצא וילהלם קיסר בדימוס, ירד מכסא המלכות ונמלט מנרמניה. בין השאר יסופר ספי שידמן: סתוך אגרותיו של וילסון היה ברור, כי שכיחת הנשק לא תושג אלא אם ירד וילהלם מכסאו וכי יציאתו בדימוס היא תנאי מוקדם להפסקת המלחמה. אולם כל מקורביו היו יראים לנפשם לנשת אל הקיסר ולדבר עמו ברורות ונלויות. ביחוד גדל פחדו של הרייכסנצלר בימים ההם, הנסיך מאכס טבאין, אשר המדין אנשים אחרים בעלי אומץ, כי יגלו את הרז לאזני השליט, הוא התחנן לפני אילו ננרלים שיקבלו עליהם את השליחות הזו, וכשסרבו אלה להענות להפצרתו הלך אל דריאנדר ראש הכתנים כחצר המלכות, אולם גם זה השתמט, והקנצלר היה אנוס ללכת אל הנסיך אבנוסט לבית אילדנבורג, אולם אף הוא לא חרד לקראת המצוה הזו לעשותה. לא היתה אפוא ברירה, אלא לילך אל הסוציאליסטים, שיואלו בטובם להוריע לקיסר, כי אין לפניו אלא התפטרות. וזה דבר המבשר: אסור היה להודיע, תלידה, לקיסר האדיר, כי התפטרותו חובה היא לו, אלא צריך היה להלות את פניו, כי יסתלק מרצונו הטוב, ושידמן לא ספק מהסריר את מאכס העלוב, כי הגיעה השעה ואן הדבר סועל דחויים, לפתע נודע לקנצלר, כי הקיסר, אשר ישב בפוטסדם, גמר בנפשו למחרת היום לנסוע דוקא אל המטה הראשי של הצבא במערכות המלחמה והקנצלר התחלחל ואחו בכל מיני תחבולות להניא את הקיסר ממשבתו. אולם וילהלם עמד בשלו והודיע, כי הוא אומר ליסע יק לשלשה ימים, מאכס התאזר ובלב מרטט נכנס אל הקיסר והודיע לו, כי חלידה לו לצאת פסיעה קלה מחוץ לתחומי ברלין. הקיסר ענה: אם העשו